

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

 Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЧИТКА З ЛИСТА»**

«Оркестрові струнні інструменти»

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність – В5 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Дніпро
2025**

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Вміння читати з листа займає особливе місце серед професійних якостей струнника. Це надзвичайно важлива якість, наявність якої забезпечує успішну роботу артиста оркестру, ансамблю, квартету, викладача. У зв'язку з цим враховується широкий спектр застосування вміння читати з листа в підході до вибору музичного матеріалу.

Твір, що виконується не для запам'ятовування, а з метою швидше мислити, пізнавати, осягати, відкривати, при досить грамотному та вмілому читанні, викликає безпосередній, миттєвий емоційний відгук. В кінцевому розрахунку, читка з листа сприяє поглибленню та збагаченню, якісному покращенню самих процесів музичного мислення.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та вміння в музично-теоретичній /виконавській/ педагогічній/ /організаційно-творчій діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої /педагогічної/ організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ

КУРСУ

Для здобувачів, що навчаються на основі базової середньої освіти, кількість кредитів ЄКТС – 10, загальна кількість годин – 300, з них практичних – 131, самостійних – 169. Для здобувачів, що навчаються на основі повної загальної

середньої освіти, кількість кредитів ЄКТС – 6, загальна кількість годин – 180, з них практичних – 109, самостійних – 71.

МЕТОЮ викладання навчальної дисципліни «Читка з листа» є розвиток музично-інтелектуальних якостей здобувача освіти, розширення його знань в музиці та наповнення його слухових вражень, здатність та готовність орієнтуватись в музичній літературі.

У курсі дисципліни «Читка з листа» пріоритетними є формування у здобувачів освіти практичних умінь роботи формування навичок швидкого читання нотного тексту, охоплення твору в цілому, вміння виконувати твір без попередньої підготовки, розвиток музичного слуху, пам'яті та мислення, вироблення необхідного комплексу навичок, необхідних для розвитку вміння читання з листа та транспонування нотного тексту, виховання у здобувачі фахової передвищої освіти зацікавленості до самостійного домашнього музикування.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Дисципліна «Читка з листа» вивчається протягом 1-7 семестрів (на основі базової середньої освіти) та протягом 1-6 семестрів (на основі повної загальної середньої освіти) коледжу. Вона безпосередньо пов'язана з такими навчальними дисциплінами, як «Теорія музики», «Фах», «Фортепіано», «Аналіз музичних форм», «Клас ансамблю» та ін.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Дисципліна «Читка з листа» реалізується у вигляді практичних аудиторних занять та самостійної роботи.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи: групового навчання (навчання грати в дуеті та тріо); сенсорно-моторний метод; наочні методи; практичні методи; репродуктивний метод; метод жанрово-стильового аналізу творів, що читаються з листа.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Знайомство з предметом «Читка з листа». Головні задачі виконавця. Виконання легких творів для дуету віолончелей. Вивчення музичних термінів.

Тема 2. Оволодіння першими навичками читання з листа.

Тема 3. Втілення в читання з листа момент «передбачення, домислення» музики, розвиток творчої уяви.

Тема 4. Напрацювання моторо-технічних оборотів при читанні з листа.

Тема 5. Розвиток внутрішнього слуху, почуття темпу та ритму.

Тема 6. Артикуляція та агогіка при читанні з листа.

Тема 7. Розуміння форми твору. Первинний аналіз твору з метою виявлення структурних компонентів.

Тема 8. Цілісне охоплення музичного «зерна» твору, його характеру, смислу, темпу.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Вивчення дисципліни «Читка з листа» передбачає проведення поточного, семестрового та підсумкового контролю (у формі заліку).

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі та індивідуальну творчу діяльність.
- Середовище в аудиторії будується на принципах дружності, взаємоповаги, творчої співпраці та відкритості до конструктивної критики
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Пропуски занять здобувачами освіти допускаються лише з поважних причин.
- Пропущені практичні заняття зараховуються шляхом самостійного опрацювання. Перевірка виконаних завдань здійснюється під час консультацій згідно з розкладом викладача.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Гура В. В. Самостійна робота студента з вивчення оркестрових партій. Методичні рекомендації. Спеціальність: 025 Музичне мистецтво. Суми : ФОП Цьома С. П. 2023. 39 с
2. Марченко В. Інтеграція музичної освіти України в систему світової музичної освіти *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 57, том 2, 2022. С. 109–119.
3. Ніколаєвська Ю. В. Homo Interpretatus в музичному мистецтві XX – початку XXI століть : монографія. ХНУМ імені І.П. Котляревського. Харків: Факт, 2020. 576 с

4. Черній В. Читання нот з листа як засіб формування професійних компетентностей музиканта *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 84, том 3, 2025. С. 155–160.

Додаткова:

1. Соколова О. Мистецтво читання нот з листа. Дніпро : ПП «Ліра ЛТД», 2018.
2. Черкасов В. Ф. Теорія і методика музичної освіти. посібник. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2014. 472 с.
3. Ярошенко О.М. Питання розвитку навичок читання з аркуша (на матеріалі творів українських композиторів) / Навчальний посібник для студентів музичних відділень вищих педагогічних закладів. К., 2000. 373 с.
4. Ярошенко О.М. Питання формування музичної культури особистості в процесі читання нот з аркушу *Педагогіка вищої середньої школи: Зб. наук. праць №16. Спеціальний випуск: Мистецько-педагогічна освіта (теорія, методи, технології)*. 2006. Частина 2/ Редкол.: Буряк В.К. (гол. ред.) та ін. Кривий Ріг: КДПУ, 2006. С. 330–336.

Інформаційні ресурси

1. Навчальні матеріали онлайн. URL : <http://pidruchniki.com/17340501/pedagogika/stili>
2. Бібліотека наукових статей «StattiOnline». URL : <http://www.stattionline.org.ua/pedagog>
3. Сучасна освіта – статті та матеріали для вчителів. URL : <http://osvita.ua/school/method/teacher/3510>